

COVID-19 SALGINI NEDENİYLE**İŞÇİYE YILLIK ÜCRETLİ İZİN / ÜCRETSİZ İZİN KULLANDIRILMASI****Av. Büşra MUŞ**

İşveren, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 4. maddesi gereği, bünyesinde istihdam eden çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamak, mesleki riskleri önlemek, çalışanlara eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbiri almak, organizasyonu yapmak, gerekli araç ve gereçleri sağlamak, sağlık ve güvenlik tedbirlerini değişen şartlara uygun hale getirmek ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapmakla yükümlüdür. İlgili kanun kapsamında işverenin, küresel bir sorun haline gelen Covid-19 salgını karşısında yükümlülükleri de mevcuttur.

İşverenin, Covid-19 salgınının çalışma hayatına etkileri doğrultusunda bünyesinde istihdam eden işçilerin sağlık ve güvenliğini sağlamak amacıyla işçilere yıllık izin kullandırması ve 17.04.2020 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (7244 Sayılı Kanun) kapsamında ücretsiz izin kullandırması konuları değerlendirilecektir.

A. İşçiye Yıllık İzin Kullandırılması:

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 53. maddesinde işçinin yıllık ücretli izin hakkı ve süreleri düzenlenmektedir. Buna göre işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi, hizmet süresi; 1 yıldan 5 yıla kadar (5 yıl dahil) olanlara 14 günden, 5 yıldan fazla 15 yıldan az olanlara 20 günden, 15 yıl (dahil) ve daha fazla olanlara 26 günden az olamaz. Yıllık izin kullanma talebi işverenden gelebileceği gibi işçiden de gelebilir. İşverenin, yönetim hakkı çerçevesinde Covid-19 tehlikesi nedeniyle, yıllık izne hak kazanmış olan ve bakiye yıllık izin hakkı bulunan işçiyi zorunlu olarak yıllık izne çıkarması mümkündür.

B. İşçiye Ücretsiz İzin Kullandırılması:

17.04.2020 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında, kanunun yayınlandığı 17.04.2020 tarihinde işyerinde çalışmaya devam eden işçilere ücretsiz izin kullandırılması durumunda ve 15.03.2020 tarihinden sonra iş akdi 17.04.2020 tarihine kadar feshedilmiş olan işçilere yapılacak olan nakdi ücret desteğine hak kazanma koşulları ayrı ayrı düzenlenmiştir.

7244 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte iş sözleşmesi devam etmekle birlikte, 4857 sayılı Kanunun geçici 10'uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçilere ücretsiz izinde bulundukları süre boyunca fondan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi ücret desteği verileceğine hükmedilmiştir. İlgili fondan, daha önce ücretsiz izne ayrılmış olan işçiler de yürürlük tarihi itibarıyla yararlanabilecektir.

İŞKUR'un, ücretsiz izne ayrılan işçilere yapılacak nakdi ücret desteğine ilişkin usul ve esasları belirleyen genelgesinde; ücretsiz izne ayrılan işçilere ilişkin aylık bildirimlerin "<https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi>" internet adresinden ücretsiz iznin verildiği ayı takip eden ayın 3'üne kadar işverence yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

İşverenin, nakdi ücret desteğinin uygulama süresi kapsamında, ilgili ayda işçinin ücretsiz izne ayrıldığı gün sayısını, işçinin T.C. Kimlik Numarasını, işçinin IBAN numarasını ve cep telefonu bilgilerini SGK başvuru ekranı üzerinden bildirilmesi gerekmektedir.

Ancak 7244 Sayılı Kanun'un 9. maddesinde, işverenin işçiyi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç aylık süreyi geçmemek üzere ücretsiz izne ayırabileceği düzenlenmiştir. Bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılmak da işçiye haklı nedene dayanarak sözleşmeyi fesih hakkı vermemektedir.

15.03.2020 tarihinden sonra, 7244 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihe kadar iş sözleşmesi feshedilmiş olan işçilerde ise, işsizlik ödeneğinden yararlanamayanlara herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve 4857 sayılı Kanunun geçici 10'uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde işsiz kaldıkları süre kadar fondan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi ücret desteği verileceği düzenlenmiştir.

İŞKUR'un, ücretsiz izne ayrılan işçilere yapılacak nakdi ücret desteğine ilişkin usul ve esasları belirleyen genelgesinde düzenlendiği üzere; 15.03.2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ancak işsizlik ödeneği başvurusuna rağmen bu ödeneye hak kazanamayan işsizlerin nakdi ücret desteği ödemeleri, ayrıca başvuru yapmalarına gerek bulunmaksızın İŞKUR tarafından re'sen gerçekleştirilecektir. Ancak 15.03.2020 tarihinden sonra 4447 Sayılı Kanun'un 51. maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmayan işsizlerin nakdi ücret desteği ödemeleri ise "<http://esube.iskur.gov.tr>" internet adresinden veya e-devletten işsizlik ödeneği başvurusunda bulunmaları üzerine İŞKUR tarafından gerçekleştirilecektir.

Ücretsiz izne ayrılarak nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin fiilen çalıştırıldığının tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecek ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

Nakdi ücret desteğinden yararlanılan dönemde, aynı veya başka bir işyerinde işe başlanması ve/veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı alınmaya başlanması halinde ise nakdi ücret desteği kesilecektir.